

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRIN — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADELA SF. SPIRIDON, 3
TELEFON 41/57

REDACTOR - ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

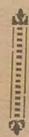
Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentzii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casație și justiție, secțiunea I:* Emil C. Petrescu și alți cu M. Atanasiu. *Curtea de apel din București, secțiunea I:* Colonel P. Nicolescu cu Bernard Moisescu și Ministerul public. *Tribunalul județului Mușcel:* Ion B. Isbășoiu cu Moșnenii Albești. — Observațiune de d-l profesor D. Alexandrescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 6 Martie 1915

Președința d-lui C. R. Manolescu, președinte

Emil C. Petrescu și alți cu M. Atanasiu

EREDDE APARENT. — ACTE FĂCUTE ÎN SUCCESIUNE. — OPOZABILITATEA LOR FAȚĂ DE ADEVĂRATUL SUCCESOR. — ART. 117, 1097 ȘI 1824 C. CIV.

EREDDE APARENT. — ACTE FĂCUTE DE DÂNSUL. — OPOZABILITATEA LOR ADEVĂRATULUI SUCCESOR. — EXISTENȚA ACESTUI PRINCIPIU ÎN CODUL ANDRONAKI DONICI ȘI CODUL CARAGEA.

1° Principiul că actele făcute de un erede aparent în succesiune sunt opozabile adevăratului moștenitor este recunoscut de doctrină și jurisprudență în vederea interesului terților de bună credință și mai ales în interesul înlesnirii circulațiunii bunurilor; iar legiuirea actuală a codului civil prin art. 117, 1097 și 1824, deși nu rezolvă decât cazuri speciale, îndreptățește totuși interpretarea în sensul validității actelor făcute de eredele aparent.

2° Principiul valabilității actelor făcute de eredele aparent urmează a fi admis și sub legiuirea Caragea, de oarece această lege trebuie să fie interpretată prin isoarele cari i-au servit la al-

cătuire și în care se vede că acest principiu a fost recunoscut.

No. 169. — Respins recursul făcut de Emil C. Petrescu și Maria Petrescu, în contra deciziei No. 287 din 1906, a Curții de apel din București, secțiunea II, în proces cu M. Atanasiu.

S'a citit raportul făcut în cauză, de d-l consilier C. Sărățeanu.

S'au ascultat: d-l avocat C. Panaitescu, din partea recurenților, în dezvoltarea motivelor de casare; d-nii avocați Al. Cerban și N. Titulescu, în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Violarea art. 1201 c. civ., și a principiilor ce regulează materia actelor făcute de eredele aparent, cu nemotivare și exces de putere».

Având în vedere deciziunea supusă recursului prin care s'a respins ca nefondată acțiunea intentată de C. Petrescu, proprietarul moșiei Petrești, contra lui M. Atanasiu, proprietarul moșiei Vișina, pentru revendicarea unei părți din moșie, pretinsă a fi fost încălcată de cel din urmă și încorporată în moșia sa Vișina;

Având în vedere că instanța de apel constată în fapt următoarele:

Că moșia Petrești a aparținut la origină Luxandrei Mavrodin, iar moșia Vișina, unui anume Ion Pală, și cum între aceștia erau dese certuri pentru hotar, la 1821 a intervenit între ei un acord prin care s'a stabilit ca hotar între moșii vechiul drum al Giurguiului, rămânând astfel porțiunea cuprinsă între acest

drum și linia ce ducea la Piatra Borcei, contestată până atunci, a se stăpâni de Ion Pală;

Că, în urmă, moșia Vișina a lui Ion Pală, fiind zălogită de acesta pentru datorii s'a vândut prin licitațiune publică și trecând prin mai multe mâini s'a adjudecat pentru ultima oară lui M. Atanasiu; iar pe dealtă parte, în 1841, murind Luxandra Mavrodin a lăsat prin diată toată averea sa, inclusiv moșia Petrești, Episcopiei de Râmnic; că, după acestea ivindu-se din nou certuri pentru hotar iscate de Ion Pală, care voia să reîntre în stăpânirea terenului cuprins între drumul Giurgiului și linia Piatra Borcei, Curtea de apel prin decizia No. 42 din 1849, confirmată prin hotărârea Inaltului Divan, No. 68 din 1855, și executată în 1858, a stabilit din nou față de episcopie, ca proprietară, în virtutea diatei, a moșiei Petrești, Ion Pală și cumpărătorii posteriori ai moșiei Vișina, că, hotarul despărțitor între aceste moșii este, conform învoiei din 1821, drumul Giurgiului; că, mai târziu moștenitorii de sânge ai Mavrodinoaei au atacat în nulitate diata făcută Episcopiei de Râmnic, iar în 1865 intervine o tranzacție între C. Petrescu, moștenitor al Luxandrei Mavrodin și Episcopie, prin care acesta din urmă recunoaște celui dintâi dreptul de proprietate asupra întregii moșii Petrești, pentru orice pretențiuni ar avea în succesiunea Luxandrei Mavrodin;

Că astfel devenind Petrescu proprietarul moșiei Petrești, în 1874 a cerut facerea hotărniciei acestei moșii, după care socotindu-se încălcat de către vecinul său M. Atanasiu cu moșia Vișina, a intentat la 1881, contra acestuia acțiune în revendicare; această acțiune a fost însă respinsă ca prematură de către Curtea de apel prin deciziunea No. 244 din 1882, care a obligat pe C. Petrescu să aducă mai întâi la îndeplinire o hotărâre a divanului judecătoresc din 1839, prin care se statornicea între altele întinderea moșiilor Petrești și Vișina, ce formau la început un singur trup și modul de hotărnicire între proprietarii lor; că, în conformitate cu această deciziune, Petrescu a cerut în 1883, executarea hotărârei Divanului din 1839, pe care însă, în urma contestațiunii făcute, M. Atanasiu reușește să o înlăture pe motiv că acea hotărâre nu-i este opozabilă, iar prin deciziunea ce s'a pronunțat în cauză, Curtea a rezervat lui Petrescu o acțiune în revendicare pentru suprafața ce se credea încălcat;

Că, potrivit acestei din urmă deciziuni, Petrescu a introdus în 1891, contra lui M. Atanasiu, acțiune în revendicarea părților din moșia sa Petrești, pretinse a fi încălcate de acesta, atât despre moșia Vișina cât și din spre moșia Sârbeni, acțiune ce după cum s'a arătat mai sus, a fost respinsă prin deciziunea atacată cu recursul de față;

Având în vedere că instanța de fond pentru a hotărâ astfel constată mai întâi în fapt că planul stăpânirii actuale de către proprietarii respectivi ai moșiilor Petrești și Vișina coincide în totul cu actul de învăială din 1821, dintre Ion Pală și Luxandra Mavrodin și cu cele stabilite prin deciziunea No. 42 din 1849, executată pe teren în 1858, intervenită între proprietarii moșiei Vișina și Episcopia de Râmnic, ca legatară și prin care se fixa ca hotar despărțitor drumul Giurgiului, iar nu linia Piatra-Borcei, cum pretinde revendicantul și decide că această deciziune constituie autoritate de lucru judecat, ca rezolvând o pricină ce a avut același obiect, aceeași cauză și s'a purtat între aceleași persoane, ca și în judecata de față, Episcopia de Râmnic reprezentând în procesul de atunci, ca erede aparent, pe reclamantul actual;

Având în vedere că prin motivul I de recurs, recurenții, reprezentanții reclamantului C. Petrescu, mort în cursul procesului, contestă temeinicia deciziunii bazată pe autoritatea lucrului judecat tras din deciziunea No. 42 d.n. 1849, întrucât susțin ei, Episcopia de Râmnic nu putea obliga succesiunea Mavrodinoaei ca erede aparent, o asemenea concepție juridică nefiind cunoscută și admisă sub legiuirea Caragea, sub care s'a urmat judecata și nici nu poate fi aplicată când e vorba de un erede nu legal ci pe baza unui testament nul;

Având în vedere considerațiunile din deciziunea atacată cu recurs;

Având în vedere că principiul opozabilității, față de adevăratul moștenitor a actelor făcute de un erede aparent în succesiune, s'a admis de jurisprudență și doctrină în interesul terților de bună credință și în mai marele interes, de ordine publică, al înlesnirii circulațiunii bunurilor;

Considerând că acest principiu a fost recunoscut și consfințit de jurisprudența romană și el rezultă în mod categoric din Digeste, legea 44, din răspunsurile lui Scaevola;

Că, din dreptul roman el a trecut în legiuirile ce și-au luat izvorul de aici, și aceasta se vede în legiuirea actuală a codului civil, din dispozițiunile art. 117, 1097 și 1824, care deși nu rezolvă decât cazuri speciale, totuși ele au îndreptățit pe jurisconsulți și pe instanțele judecătorești să interpreteze legea în sensul validității actelor făcute de eredele aparent;

Considerând că vechile legiuri românești își au toate obârșia în legiuirile bizantine, din care au împrumutat principiile de drept ce le-au aplicat apoi potrivit obiceiurilor și instituțiilor băștinașe;

Considerând că în colecția prescurtată a legiuirilor împărătești, întocmită de Andronache Donici și care deși a avut putere de lege în Moldova, dar a servit la alcătuirea și interpretarea codului Caragea, se prevede că cel ce va fi stăpânit cu bună credință moștenirea ce se cuvine altuia o va întoarce în starea în care se va fi aflat în vremea ce i-s'a făcut cererea;

Considerând că din această dispozițiune rezultă că și în vechea noastră legislațiune a trecut din dreptul roman și s'a admis valabilitatea actelor făcute de eredele aparent și acest principiu trebuie admis și sub legea Caragea, care urmează să fie interpretată prin isoarele ce i-au servit la alcătuire, atât timp cât nu conține nici o dispozițiune care să răstoarne principiul;

Considerând că așa fiind, este fără îndoială că legiuirea Caragea, a admis și ea principiul consacrat în legiuirile anterioare ce i-au servit de bază, valabilitatea actelor făcute în moștenire de un erede aparent și opozabilitatea lor adevăratului moștenitor, astfel că din acest punct de vedere, judecata urmată între autorii intimatului în recurs și episcopia de Râmnic este opozabilă lui C. Petrescu și constituie pentru el autoritate de lucru judecat;

Considerând că, pe de altă parte, erede aparent este acel care s'a comportat ca moștenitor, îndepărtat apoi de adevăratul erede, fie cu titlul legal de sânge fie pe baza unui testament anulabil, doctrina nefăcând și rațiunea neînpușcând nici o distincțiune de acest fel;

Că, dar, motivul I în întregime nefiind întemeiat urmează a fi respins, iar întru cât deciziunea se menține pe autoritatea lucrului judecat, motivul al 2, privitor la prescripțiunea porțiunii revendicate, pe care se sprijină deciziunea în al doilea rând, urmează a fi respins fără a mai intra în discuțiunea sa, care devine fără interes.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 3 Martie 1915

Președinta d-lui Al. Dem. Oprescu, consilier

Colonel P. Nicolescu cu Bernard Moisescu și Ministerul public

CAMBII. — INSERAREA CLAUZEI «VAVOAREA PRIMITĂ ÎN ALIMENTE» ÎNTR'O POLIȚĂ EMISĂ ÎN ALB FĂRĂ ȘTIREA EMITENTULUI. — DACĂ UN ASEMENEA FAPT ÎNTRUNEȘTE ELEMENTELE DELICTULUI DE FAIS. — ART. 125 C. PEN.

Faptul unui creditor de a insera într'o poliță emisă în alb, fără știrea și consimțământul debitorului său, clauza „valoarea primită în alimente”, dând astfel creanței sale un caracter privilegiat pe care nu-l avea realmente, constituie delictul prevăzut și pedepsit de art. 125 c. pen., de oarece întrunește toate elementele constitutive ale delictului: alterarea materială a adevărului, intenția frauduloasă, prejudiciul sau posibilitatea de prejudiciu.

No. 75. — S'a ascultat d-l avocatură Aurel Ilescu, în dezvoltarea motivelor de apel din partea părții civile, d-l procuror G. Drăghici, în rechizitoriu, care a cerut respingerea apelului, și d-l avocatură I. Gr. Periețeanu, din partea inculpatului B. Moisescu.

Curtea,

Asupra apelului făcut de colonelul P. Nicolescu în calitate de parte civilă, în contra sentinței corecționale No. 1922 din 1914, a tribunalului Ilfov, secția IV, prin care Bernard Moisescu a fost achitat de delictul de fals, prevăzut și pedepsit de art. 125 c. pen.

Având în vedere că din actele aflate în dosar și din desbaterile urmate înaintea Curței se constată în fapt următoarele:

În anul 1911, Colonelul P. Nicolescu, pensionar, însoțit de fica sa Elena Nicolescu, cumpără dela comerciantul Bernard Moisescu din București mai multe mobile pe prețul de una mie cinci zeci lei, din care achită în momentul cumpărării, suma de 200 lei, iar restul de 850 lei se obligă a-l plăti în rate lunare de câte 50 lei, pentru garantarea cărei plăți dă vânzătorului un număr de șaptesprezece polițe, semnate de dânsul și de fica sa;

După ce debitorul colonel P. Nicolescu plătește cea mai mare parte din polițe refuză de a mai achita pe cele cinci din urmă pe care Bernard Moisescu le transmite prin gir lui Lupu Kaufman, iar acesta n-baza lor intențează debitorului acțiune înaintea judei cătoriei ocolului I din București;

În fața acestei instanțe, reclamantul prezintă, în

dovedirea acțiunii, cele 5 polițe în care era prevăzută mențiunea că valoarea era primită în alimente cu care, ocaziune pârâțul recunoaște datoria, susține însă că ea nu e provenită din alimente și cere înlăturarea acestei clauze, care constituie un privilegiu.

Judecătoria constatând că reclamantul nu se opune, pronunță cartea de judecată prin care obligă pur și simplu pe colonel P. Niculescu să plătească lui Lupu Kaufman suma de 252 lei și 20 bani cu dobândă și cheltueli;

Lupu Kaufmann făcând apel susține că rău nu i s'a acordat privilegiul pentru alimente și tribunalul în lipsa colonelului Niculescu, prin sentința ce a pronunțat îi admite apelul recunoscându-i pretențiunea sa.

În contra acestei sentințe nu s'a făcut recurs.

În urmă, colonelul Niculescu adresează parchetului general o plângere prin care cere darea în judecată penală a lui Moisescu sub cuvânt că polițele ce a emis în ordinul acestuia i-au fost remise în alb și că mențiunea valoarea primită în alimente a fost făcută fără consimțământul său, ceea ce constituie delictul de fals.

Fără de o asemenea plângere procedându-se la cercetări de către judecătorul de instrucție, acesta după terminarea investigațiilor, a declarat prin ordonanța sa, că nu există caz de urmărire contra inculpatului Bernard Moisescu, întrucât prejudiciul, unul din elementele delictului de fals, prevăzut de art. 125 c. pen., lipsește.

Partea civilă, colonel P. Niculescu, făcând opozițiune la Camera de punere sub acuzațiune, această instanță prin deciziunea sa, găsind că falsul se prezintă cu toate caracterele lui legale, trimite pe inculpat în judecata tribunalului corecțional.

Tribunalul Ilfov, secția IV, punându-se în ipoteza că ar fi dovedit faptul că inculpatul Bernard Moisescu, a introdus în polițe, fără consimțământul debitorului, mențiunea că valoarea a fost primită «în alimente», achită pe numitul inculpat pe motiv că, prejudiciul, unul din elementele delictului nu și avea ființă.

În contra sentinței tribunalului, nu se face apel de către ministerul public, se face însă de către colonel P. Niculescu ca parte civilă și asupra acestui apel Curtea urmează a se pronunța astăzi;

Având în vedere că, ceea ce este dedus în fața

Curței este cestiunea de a se ști dacă faptul imputat inculpatului Bernard Moisescu, luându-se ca dovedit așa cum a fost expus mai sus, prezintă caracterul egal al delictului de fals în scrisuri comerciale prevăzut și pedepsit de art. 125 c. pen.;

Având în vedere că, în drept, elementele delictului de fals, vizat de citatul articol sunt: 1) alterațiunea materială a adevărului; 2) intențiunea frauduloasă; 3) prejudiciul sau posibilitatea de prejudiciu;

Având în vedere că, în fapt, primul element ar rezulta din aceea că inculpatul complectând polițele, fără știrea emitentului, cu mențiunea că valoarea a fost primită «în alimente» în loc să scrie mențiunea că valoarea a fost primită «în ma.fă de mobile», prin aceasta a alterat adevărul, de oarece a schimbat realitatea lucrurilor, substituind în act o altă stipulațiune decât cea convenită între părți, transformând astfel o creanță din simplă în privilegiată;

Având în vedere că, cel de al doilea element al delictului, intențiunea frauduloasă, rezultă din împrejurarea că, inculpatul cunoscând situațiunea materială a debitorului său și temându-se că nu ar putea să-și realizeze încasarea creanței prin urmărirea averei care formează în general gagiul comun al creditorilor, și-a procurat prin acest mijloc dolosiv, posibilitatea de a urmări în pensia sa sau în altă avere privilegiată pusă la adăpostul unei urmări pentru acoperirea unei creanțe chirografare;

Având în vedere că, în ce privește cel de al treilea element, prejudiciul, el rezultă din aceea că legea prin diferitele ei dispozițiuni, sustrăgând dela urmărire o parte din bunurile debitorului, cum sunt pensiile și alte lucruri mobiliare sau imobiliare, afară numai de cazul unei creanțe privilegiate, prin aceasta a creat un drept pentru debitor, ale cărui consecințe se reduc la acordarea unui avantaj material de a nu putea fi privat, în caz de execuțiune, în lipsa altei averi de anumite bunuri, iar pentru creditor o decădere de a nu putea ajunge la realizarea creanței sale prin urmărirea unor asemenea bunuri;

Având în vedere că, din principiile arătate se învederează că, violarea acestui drept al debitorului prin eludarea frauduloasă a dispozițiilor legii din

partea creditorului, este de natură de a cauza un prejudiciu netăgăduit celui dintâi, când urmărirea s'a efectuat asupra unei averi inezisabile, sau o posibilitate de prejudiciu, atunci când autorul violărei amenință printr'o atare executare ;

Având în vedere că, tribunalul susține că, din momentul ce creanța este reală și debitorul trebuie s'o plătească, apoi prin mențiunea privilegiată de care este vorba, înserată în mod fraudulos, nu se poate cauza un prejudiciu, căci, în orice caz debitorul trebuie să plătească și creditorul nu face altceva decât să intre în drepturile sale ;

Având în vedere că, elementul prejudiciului în ipoteza de față, nu trebuie căutat în realitatea creanței sau în obligativitatea debitorului de a plăti, care nu se contestă, ci în posibilitatea unei executări ca rezultat al fraudei creditorului, prin care se privează debitorul de un beneficiu al legii, de care ar urma să se bucure, dacă fraudă n'ar fi existat ;

Că, prin urmare, faptul imputat inculpatului Bernard Moisescu, dacă s'ar stabili așa după cum a fost expus mai sus ar întruni toate elementele delictului de fals prevăzut și pedepsit de art. 125 c. pen. ;

Având în vedere însă că, inculpatul a susținut că mențiunea din polițe «valoarea primită în alimente» deși a fost adăogată de dânsul, dar aceasta a făcut-o cu auto.izațiunea debitorului colonel Nicolescu în momentul remiterii polițelor și pentru a stabili acest punct a cerut dovada cu martori, pe care tribunalul a admis-o, ascultându-se martorii propuși ;

Având în vedere că, dovada propusă este admisibilă în drept, de oarece nu este vorba, după cum susține apelantul parte civilă, de stabilirea unei convențiuni care ar trece suma de 150 lei vechi, ceea ce ar fi interzis după regulile codului civil, ci de stabilirea unui mandat ce se pretinde de inculpat că i s'a dat de către debitor de a trece acea mențiune în polițe, mandat, care fiind de natură comercială, poate fi probat oricând cu martori ;

Având în vedere că, din declarațiunile martorilor ascultați : Victor Bernard, Lupu Kaufman și Mina Rosenzweig, se constată într'adevăr că, în momentul când debitorul colonel Nicolescu a remis polițele inculpatului Moisescu, l-a autorizat pe acesta ca să scrie în ele mențiunea «valoarea primită în alimente» ;

Că, astfel fiind, neputându-se imputa inculpatului

că a alterat adevărul prin inserțiunea în polițe a citatei mențiuni, primul element al delictului nu-și are existența și orice urmărire penală urmează să înceteze ;

Că, dar, apelul de față este neîntemeiat și cată a fi respins.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Al. Dem. Opreșcu, respinge apelul, etc.

Semnați: Al. Dem. Opreșcu, P. Hagiopol, I. Ionescu-Dolj.

Adnotație.— Curtea de apel din București, secția I, prin decizia pe care o publicăm mai sus, confirmând sentința corecțională cu No.1922 din 1924 a tribunalului Ilfov secția IV, a dat cu totul o altă soluție interesantei probleme juridice, care determinase achitarea inculpatului la prima instanță.

Sentința tribunalului a fost publicată în *Curierul Judiciar*, No. 17 din 5 Martie 1915 p. 138, și am arătat acolo, într'o lungă adnotație, motivele pentru care consideram ca foarte juridică și echitabilă soluția dată de tribunal. Nu voi face dar de cât să mă refer la cele deja scrise cu regretul că, instanța de apel rezolvând procesul în fapt, înalta curte de casație nu'și va putea spune hotărâtoru-i cuvânt asupra importantei chestiuni de drept penal, care a dat naștere la controversă atât între organele noastre de instrucțiune, cât și înaintea instanțelor de judecată. Rămâne ca doctrina noastră penală să intervie spre a pregăti fixarea jurisprudenței în viitor, ceea ce este de o netăgăduită importanță, deoarece la noi în comerț e un obicei carent de a se da cambiilor emise în alb un caracter de privilegiu pe care nu l-au avut și nu-l pot avea, lucru pe care instanțele comerciale în ne-numărate rânduri l-a consacrat. Fața penală a chestiunii s'a prezentat însă la noi acum pentru întâia oară și aiurea nu știu să li fost dedusă în desbaterile justiției.

Iper.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI MUSCEL

Audiența dela 23 Ianuarie 1915

Președința d-lui N. Jac Constantinescu, președinte

Ion B. Isbășoiu cu Moșnenii Albești

ESIRE DIN INDIVIZIUNE (ACTIUNE DE). — MOȘNENI. — CITARE ÎN INSTANȚĂ. — ART. 30 L. SILVICĂ. — ART. 75, AL. 11 PR. CIV.

Intr'un proces de esire din indiviziune între moșneni, aceștia urmează a fi citați individual după dreptul comun, iar nu prin o citație colectivă ca ceată conform art. 75, al. 11 pr. civ.

Tribunalul,

Având în vedere incidentul ridicat de Ioan Isbășoiu, unul din moșnenii pârâți prin avocatul său că, procedura chemării în judecată pentru astăzi este rău îndeplinită, întrucât acțiunea intentată de re-

clamanți fiind o acțiune de eșire din indiviziune, moșnenii ce compun obștea nu mai pot fi chemați printr'o singură citație ca obște, ci trebuiesc chemați individual fiecare moșnean ce face parte din obște;

Având în vedere discuțiunile urmate între părți prin avocații lor și actele din dosar;

Având în vedere că, prin acțiunea înregistrată la No. 21842 din 1914, intentată de Matei M. Drăghiceanu și Ion Stanciu Florea, se cere eșirea din indiviziune spre a li se determina pe teren părțile ce li se cuvin în chinga hotărnicită a obștei moșnenilor Albești, ceata Florești-Bizoni-Vlăduțești-Bugheni, ce actualmente se stăpânește în codevălmășie de toți moșnenii;

Având în vedere că reclamanții de azi devenind coproprietari în această chingă, cel dintâi pe 17 hectare prin cumpărătoare, iar cel de al doilea pe 38 hectare prin adopțiune și voind a li se determina aceste porțiuni de teren față cu toți ceilalți moșneni, au intentat această acțiune de eșire din indiviziune;

Având în vedere că, deși cetele de moșneni nu constituiesc persoane juridice, însă pentru înlesnirea chemării lor în judecată când sunt în proces cu alte persoane sunt considerate ca o singură persoană și legea de procedură civilă arată cum trebuiesc să fie citate (art. 75, al. 11 pr. civ.);

Că, legea silvică din 9 Aprilie 1910, voind să stabilească dreptul de proprietate a moșnenilor în averea lor indiviză, a arătat prin art. 30 modul cum să fie citați moșnenii în fața comisiei și a tribunalului în apel, iar prin art. 47 se arată cine o reprezintă în justiție după ce s'a format așezământul;

Având în vedere că, din actele din dosar se vede că, comisiunea instituită conform legii silvice din 9 Aprilie 1910, pentru stabilirea drepturilor de proprietate ale moșnenilor ce compun obștea Albești, prin deciziunea No. 1 din 16 Aprilie 1910, rămasă definitivă prin neapelare, constată că toate proprietățile ce constituiau averea acestei obști au fost hotărnicite, alese și împărțite în mai multe chingi de pământ, care le stăpâneau de mai multă vreme, așa că obștea se poate disolva și nu se mai administrează conform legii silvice, ci fiecare moșnean și administrează porțiunea lui individual așa cum s'a hotărât între dâșii;

Că, în privința eșirii din indiviziune, legea silvică nevorbind nimic, împărțea proprietăților indivize, are a se face conform dreptului comun, pentru a se isprăvi odată pentru totdeauna acele stări de indiviziune, pe cari legiuitorul le vede cu ochi răi, ele fiind cauza tuturor discordiilor dintre moșneni și a proceselor interminabile ce se nasc, partajul fiind ultimul stadiu care pune capăt tuturor discuțiunilor dintre dâșii;

Considerând că diviziunea poate fi cerută chiar când unul sau mai mulți coproprietari au posedat părți separate, dacă nu a fost act de împărțea cum este în speță;

Considerând că acțiunea de împărțea este o acțiune individuală și nu poate fi executată decât în contra tuturor copărtașilor, de unde rezultă că împărțea la care nu au luat parte toți coproprietarii nu are ființă și indiviziunea subzistă;

Considerând că împărțea fiind declarativă de drepturi rezultă că fiecare copărtaș să fie chemat în

cauză, care pe lângă că are dreptul de a propune orice reclamațiuni în contra formării loturilor, dar în momentul când instanța urmează să hotărască partajul, trebuie să declare pe fiecare copărtaș proprietar pe lotul ce i se cuvine;

Că, citându-se moșnenii într'un proces de eșire din indiviziune ca ceată cu o singură citație, ei nu pot fi declarați proprietari asupra loturilor ce li se vor cuveni, căci nu li se cunoaște de instanță numele, așa că în acest caz s'ar determină numai loturile reclamanților, iar starea de indiviziune va exista iarăși în privința părților chemați sub formă de ceată. Pentru aceste motive, admite incidentul, etc.

Semnați: Eugeniu Mărculescu, B. Patraulea.

Opiniune

Noi, N. Jac Constantinescu, președintele tribunalului, suntem de părere a se respinge incidentul pentru următoarele considerațiuni:

Având în vedere că, prin acțiunea ce face obiectul acestui proces, reclamanții Ion Stanciu Florea și Matei M. Drăghiceanu devenind proprietari primul prin adopțiune asupra a 38 hectare și cel de al doilea prin cumpărătoarea de 17 drameri și 375 fracții care reprezintă aproape 9 hectare în moșia hotărnicită a obștei moșnenilor Albești ceata Florești-Bizoni-Vlăduțești-Bugheni, au cerut eșirea din indiviziune spre a li se determina pe teren părțile cuvenite lor, în care scop au citat pe moșnenii ce compun această ceată printr'o citație colectivă conform art. 75 alin. 11 pr. civilă;

Având în vedere incidentul ridicat de unul din moșneni ce face parte din obște, anume Ion B. Isbășoiu prin avocații săi asupra neregularității procedurii pentru astăzi și anume că rău s'a chemat moșnenii ce compun această ceată printr'o citație colectivă, deoarece dâșii stăpânind în mod exclusiv porțiuni determinate încă din anul 1879, urmau să fie citați individual în proces;

Considerând că într'o acțiune privitoare la o ceată de moșneni, legiuitorul, în vedere că interesul celor ce fac parte din ceată, precum și modul de apărare al drepturilor lor este același pentru toți, și plecând dela principul că se admite ca fie care dintr'ânșii să fie priviți ca trebuind a figura individual în instanță, ar da loc din cauza numărului mai totdeauna mare a celor ce compun o asemenea ceată, fie la numeroase amânări din cauza neîndeplinirii procedurii pentru citațiuni, fie la continue suspendări de judecată din cauză de deces sau schimbare în starea civilă a unuia din ei, și că dar un asemenea proces ar putea să rămână într'un mod indefinit nerezolvat, ceea ce ar fi contrariu intereselor acelor ce se află în judecată cu o asemenea obște, contrariu chiar intereselor obștei;

Considerând că nu există nici o rațiune de a se face distincțiune între modul de citare când obștea s'ar judeca cu un terțiu și când ea s'ar judeca cu moșnenii devălmași pentru eșirea din indiviziune și stabilirea drepturilor de proprietate devălmașe, urmând dar în ambele cazuri să se citeze obștea ca colectivitate conform art. 75 alin. 11 pr. civilă, iar nu individual;

Având în vedere că, în fapt din actul de executarea planului și hotărniciei făcută în anul 1879 și din decizia comisiunii instituită pentru stabilirea drepturilor devălmașe în anul 1910, nu rezultă că moșnenii ce compun această obște ar fi stăpânit în mod exclusiv porțiuni determinate în proprietățile devălmașe;

Având în vedere că, prin hotărnicia din anul 1879 inginerul delegat cu executarea planului, n'a făcut altceva decât a măsurat întreaga chingă de pământ azi în litigiu, a calculat porțiunile după numărul moșnenilor stabilind cu acea ocaziune drepturile ce s'ar cuveni fie cărui moșnean după arborele genealogic, adică aceia ce trebuia să facă comisiunea în anul 1910, pentru stabilirea drepturilor devălmașe conform legii silvice;

Având în vedere că, astfel fiind, moșnenii n'au putut cunoaște porțiunea atribuită după acte fiecăruia și de sigur că ei au făcut acte de posesiune tot devălmașe, însă în proporția drepturilor stabilite prin hotărnicie, cu alte cuvinte nu s'a făcut altceva decât s'a stabilit în principiu care ar fi porțiunea devălmașe a fie cărui moșnean descendent din moșii de origină:

Având în vedere că, în ce privește obiecțiunea că împărțeala fiind declarativă de drepturi, rezultă că fiecare copărtaș să fie chemat personal în cauză, această chemare se poate face în urmă de către partea interesată printr'o cerere explicativă de numele persoanelor care compun ceata, fără ca prin aceasta să se poată susține cu temei că pentru acest motiv obștea n'ar trebui citată tot printr'o singură citație colectivă.

Că, dar, pentru aceste considerațiuni, suntem de părere a se respinge incidentul, considerând că bine s'a citat obștea, conform art. 75 al. 11 pr. civilă în acest proces.

Semnat: N. Jac Constantinescu

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

CURTEA DE APEL DIN MONTPELLIER

15 Ianuarie 1912

DOTĂ. — INSTRĂINAREA EI CU PERMISIUNEA JUSTIȚIEI. — HOTĂRĂRE CARE PERMITE INSTRĂINAREA. — DACĂ ARE AUTORITATEA LUCRULUI JUDECAT. — ART. 1351 C. FR. (1201 C. CIV. ROM.).

INSTRĂINAREA IMOBILULUI DOTAL. — SCOATEREA BĂRBATULUI DELA ÎNCHISOARE. — DATORII CIVILE SAU COMERCIALE. — ART. 1558 C. FR. (1253, 1 C. CIV. ROM.).

1° Hotărârile care, în ipotezele prevăzute de art. 1558 c. civ. (1253 c. civ. rom.), împuternicesc pe femei a înstrăina sau ipotecă imobilul dotal, aparțin jurisdicției grațioase, iar nu celei contencioase și, ca atare, nu sunt susceptibile de a dobândi autoritatea lucrului judecat.

În consecință, tribunalele pot să revie asupra hotărârei lor, după cererea femeii, de câteori se constată în fapt, că autorizarea justiției a fost dată în afară de cazurile anume statornicite de lege.

2° Dispoziția art. 1558 c. civ. (1253 c. civ. rom.), după care imobilul dotal poate fi înstrăinat cu permisiunea justiției și după formele vânzărilor publice, spre a scoate dela închisoare pe bărbat sau pe femei, nu poate fi aplicată decât în caz de încarcerarea unuia din soți pentru datorii civile sau comerciale, iar nu pentru pedepse prevăzute de codul penal.

În consecință, este nulă autorizarea dată de justiție femeii de a-și înstrăina sau ipotecă imobilele sale dotale pentru garantarea unei datorii contractată de bărbat către un terțiu, în scopul de a dobândi retragerea unei plângeri în excocherie, depusă de acest terțiu contra bărbatului, care fusese arestat în baza acestei plângeri.

(Din Sirey, 1912. 2. 173).

Observație. — Primul punct hotărât prin decizia de mai sus a Curței din Montpellier, ce publicăm astăzi, nu suferă nicio îndoială. Este, în adevăr, obștește recunoscut că închierile tribunalelor, prin care se autoriză înstrăinarea sau ipotecarea imobilului dotal, nu aparțin jurisdicției contencioase ci celei grațioase, așa că asemenea încheeri nu dobândesc niciodată autoritatea lucrului judecat, și tribunalele pot să revie asupra lor¹⁾.

În privința punctului al doilea, hotărât tot prin această decizie, trebuie să decidem că § 1, al art. 1253 din codul nostru civil, care permite înstrăinarea

1) Vezi în acest sens, Cas. fr. Sirey, 1897. 1. 227, *Pand. Period.* 1897. 1. 228, precum și multe alte autorități citate în tom. VII al Coment. noastre, p. 483 nota 2.

sau ipotecarea fondului dotal pentru scoaterea bărbatului sau femeii dela închisoare, nu are, în dreptul nostru, nicio aplicare practică, fiindcă constrângerea corporală pentru datorii nu există, de oarece legea din 24 Septembrie 1864, s'a născut moartă, ea nefiind aplicată niciodată, deși n'a fost desființată printr'o altă dispoziție legislativă²⁾. Toți autorii sunt, în adevăr, unanimi spre a decide că textul de mai sus al codului civil se referă numai la închisoarea pentru datorii, iar nu pentru delictele prevăzute și pedepsite de legile penale³⁾.

Astăzi el ar putea fi aplicat, cel mult, în cazuri foarte rare, în care bărbatul sau femeia ar fi deținuți de tâlhari, pirați sau vrăjmași⁴⁾.

Autorii mai aplică acest text în cazurile când unul din soți ar fi pierdut libertatea prin reducere în sclăvie⁵⁾. Această ipoteză nu se mai poate însă întâmpla astăzi căci robia, pe care codul Calimach deși o admite, totuși o declară în contra dreptului firesc al omului (art. 27⁶⁾), numai există nici într'o

2) Constrângerea corporală, această rămășiță a barbariei, după expresia foarte nemerită a unui juriconsult italian, Lomonaco (vezi Laurent, *Droit civil international*, VI, 69, p. 147), există în codul lui Andr. Donici «Cel ce nu are niciun chip ca să plătească datoria sa, zice § 16 din capit. 8 al acestui cod, nici chezaș nu-și găsește, scrie pravila că nu se cuvine mai mult de treizeci zile să șadă în închisoare, ci, de se cade, i se pune mai îndelungată vade. Vezi tom. VI al Coment. noastre, p. 511, nota 3. Mai vezi asupra constrângerii corporale, tom. I al Coment. noastre, p. 49, 90 și 158 n. 3 (ed. a 2-a); tom. II, p. 797 (ed. a 2-a); tom. X, p. 134, nota 1, p. 167, nota 2, p. 169, etc. Constrângerea corporală își are și astăzi partizanii ei și sunt unii care ar vedea-o cu plăcere introdusă în legislația noastră. Vezi în această privință, studiul interesant publicat de amicul și colegul nostru dela București, d-l I. Tanoviceanu, în *Cr. judiciar* din 1903, No. 63 urm.

3) Vezi Planiol, III, 1564, 1°; T. Huc, IX, 471; Guillaouard, *Contract de mariage*, IV, 2021; Baudry et Surville, *Idem*, III, 1714 urm.; Pand. fr. v^o *Mariage*, 10452 urm.; Joutou, *Étude sur le système du régime dotal*, I, 251, p. 280 urm., etc.

4) Joutou, *op. cit.*, I, 253; Baudry et Surville, *Contrat de mariage*, III, 1714; Rodière et Pont, *Idem*, III, 1796, p. 359, etc. Femeia care ar răscumpără libertatea bărbatului cu dota ei, ar avea drept la o despăgubire. Joutou, *op. cit.*, I, 254, p. 283; Bellot des Minières, *Régime dotal et communauté d'acquêts*, II, 1460, p. 440; Pand. fr., v^o *Mariage*, 10471. Vezi tom. VIII al coment. noastre, p. 293, nota 1.

5) Vezi Joutou, *op. cit.*, I, 253; p. 282; Bellot des Minières, *op. cit.*, 1443, etc.

6) «*Servitus est constitutio juris gentium qua quis alieno domino contra naturam subjicitur*», (Instit., *De jure personarum*, I, 3 § 2). «Robia și acea cu privire către dânsa urmată stăpânire, zice art. 27 din codul Calimach, deși sunt împotriva firescului drit al

țară, nici chiar la Cuba, unde ea a fost desființată la 1877.

În Moldova, robia a fost desființată prin legea din 1855, votată sub Gr. Ghica⁷⁾. „Toți acei, care vor călca pământul Moldovei, sunt oameni liberi, zice această lege memorabilă”

Iată cum se exprimă, în această privință, anaforaia divanului pentru întărirea acestei legi. „Divanul găsește de a sa datorie a vă arăta, prea Înălțate Doamne, că cu mândrie s'au norocit a vota în această glorioasă și sfântă cauză, și că nu are îndoială că acest act național este obștește simțit și prețuit, iar Înălțimei Voastre vă păstrează o pagină memorabilă în analele țării”⁸⁾.

Lui Gr. Ghica, a cărui memorie trebuie să rămăne neuitată, se datorește deci desrobirea atâtor suflete și aplicarea principiului salutar înscris în art. 1 din declarația drepturilor omului, care glăsuște astfel:

„Oamenii se nasc și rămân liberi și egali în Drepturi”⁹⁾.

Te slăvesc, o zi ferice! sfântă zi de libertate,
Tu, a cărei mândră rază sufletul român străbate!
Te slăvesc, o! zi măreață pentru patria-mi iubită
Tu, ce arăți ochilor noștri Omenirea desrobită!
Veacuri multe de durere au trecut cu vijelie
Sub asprime plecând capul unui neam în osândire!
Dar Românul cu a sa mână rupe lanțul de robie
Și țiganul, liber astăzi, se deșteaptă în fericire!
Azi e soarele mai falnic! lumea azi e mai voioasă!
Azi în piept inima-mi crește! azi e viața mai frumoasă,
Căci la glasul libertății văd Moldova deșteptată
Și la glasul omenirii o simțesc înduioșată.
Fală în lume și mărire pentru tine'n veci să fie
O! Moldova, țară mândră, tu ce dai sfântă dreptate!
Brațul tău, ce sfarmă astăzi un jug aspru de robie,
Ție însă-ți pregătește viitor de libertate!

(V. Alexandri)

D. Alexandresco

omului, s'au urmat din vechime în Principatul acesta, însă nu așa precum Romanii într'o vreme au urmat, ci cu o mare deosebire», etc.

7) În Muntenia, robia a fost definitiv desființată prin legea din 8 Februar 1856.—Prin legea din 1843, Martie în 22, se desrobise însă țiganii statului (dajnici de sub administrația vorniciei temnițelor), iar prin legea din 13 Februar 1847 se desrobise țiganii mănăstirești. Vezi opisul domnesc din 22 Noembrie 1852, publicat în codul Caragea, p. 222, (ed Brăiloiu). Art. 4 din partea 1, capit. 8 al codului Caragea opriă pe egumeni de a slobozi țiganii mănăstirești.

8) Vezi tom. I al Coment. noastre, nota 4 dela p. 247, 248 (ed. a 2-a) și tom. VIII, p. 293, nota 3. Vezi *Codul judiciar al Moldovei* (Colecția Pastia), p. 1008.

9) Vezi textul acestei celebre declarații, reprodus în tom. IV. partea I, al Coment. noastre, p. 189 (ed. a 2-a) Vezi și Er. Blum, *La déclaration des droits de l'homme et du citoyen (texte avec commentaire)*, p. 41 urm. (Paris et Montpellier, 1902).